

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ № 27

от събеседване с кандидатите за генерален директор на БНР, състояло се на 27.05.2010 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: Анна Хаджиева, Анюта Асенова, Георги Лозанов, Георги Стоименов, Мария Стефанова, Милен Вълков, София Владимирова.

ОТСЪСТВАЛИ: Бойчо Кулински, доц. д-р Маргарита Пешева.

Начало на събеседването 10,00 часа, водено от доц. Георги Лозанов, председател на СЕМ, гл. експерт протоколист – Михаела Йоргова

Георги Лозанов откри втория ден от събеседванията и припомни регламента за г-жа Станчева –максималната продължителност на тези разговори е в рамките на час и половина, като първият половин час ще може да изложи своите виждания, след което членовете на съвета, а после, ако някой от присъстващите има желание, ще могат да зададат въпроси към нея. Отбеляза, че Поля Станчева е кандидатът, който най-дълго е стоял на поста, за който сега кандидатства.

Събеседване с Поля Станчева

Поля Станчева: „Уважаеми членове на СЕМ, колеги, бих искала да представя своите виждания за развитието на националното радио в следващия 3-годишен период и да набележа тенденциите в развитието на електронните медии в една по-дългосрочна перспектива. С какво всъщност ще бъде белязан следващият период? Определено този период ще бъде белязан от развитието на технологиите, които ще дадат възможност на БНР, като обществен оператор, да се развива в една много конкурентна среда, като предостави на своята аудитория множество услуги, които ще бъдат получавани едновременно – на една платформа или на едно устройство. Нарастващото разнообразие на възможности за достъп до различен вид услуги и медийно съдържание ще активизира аудиторията и от пасивния модел на поведение, който в момента аудиторията на БНР до голяма степен има, тя ще се превърне в активно участваща не само в подбора на съдържанието, но също така и върху контрола на това съдържание. Тоест, оттук нататък следват много интерактивни програми, които ще станат една съществена част от предлаганото съдържание на националния оператор. Това ще даде възможност, до голяма степен на младата аудитория, която досега като че ли беше по-пасивна, да влезе в досег с радиото. Радиото, което тя възприемаше като фонова медия доскоро, ще има възможност да бъде обогатено от една визуализация и това определено ще създаде нови възможности за разширяване на нашата аудитория. Тоест, радиото със звук и картина, ще бъде едно предизвикателство, което може да доведе до обединение на усилията на БНР с другия национален обществен оператор – БНТ. Всъщност такива първи опити бяха направени още по времето на нашия мандат, когато ние излъчихме съвместното предаване „Полет над нощта”. Това предаване беше посрещнато с огромен интерес от българите по цял свят, именно, защото то предоставяше възможност те да получават на различни платформи и излъчвано по различен начин. Аудиторията се оказа изключително активна – всъщност това беше първият опит за една интерактивна медия и аз със съжаление научих, че в този мандат

това предаване е било преотстъпено от БНР на „Дарик”, а впоследствие „Дарик” се е отказал. Мисля, че тази първа птичка определено ще даде възможност да се случат много подобни експерименти, които след това ще се превърнат в една тенденция.” След тази „малка скоба”, г-жа Станчева представи концепцията, с която кандидатства, за развитието на БНР като обществена медия (концепцията :”Развитие на БНР като обществена медия”, приложена към Протокол № 27). Специално внимание г-жа Станчева отдели на програмното развитие на медията – на изграждането на общ информационен пулт (след като „Далет +” бъде въведен от всички радиостанции), който може да започне да функционира като малка агенция. Радва се на развитието на интернет страницата, която е направена преди 5 години и се поддържа от „Радио България” на 11 езика. По програмното развитие, отбеляза (следвайки програмите по приоритет), че приоритет продължават да бъдат РРС. По отношение на откриването на „Радио София” - с горчивина е научила, че Валерий Тодоров (като се извини, че говори за свой конкурент) е открил „Радио София”, но подчерта, че за 2 месеца (времето от началото на мандата на Валерий Тодоров до откриване на радиостанцията) , не е възможно да се открие радиостанция. Това е двугодишният труд на екипа, работил с г-жа Станчева. Визията ѝ за развитието на РРС-тата е свързана с граничните райони – Кърджали и Смолян. Смята, че в тези райони също трябва да има РРС-та, защото, на първо място, там ще бъдат изградени двата регионални мултиплекса. Това означава, че регулаторът внимателно е преценил необходимостта от покритие на тези райони и вероятно при една такава солидна инвестиция, тя трябва да бъде осмислена и използвана. Затова смята, че следващите РРС-та, които трябва да бъдат открити на територията на България, ще бъдат именно в тези два района (вероятно в някаква последователност). Това ще даде възможност да се отговори на директивите на ЕС за съхраняване на културното многообразие на страната ни. Поля Станчева постави акцент върху програма „Христо Ботев”, тъй като смята, че тази програма има нужда от това да бъде съживена; хората да бъдат активизирани, да имат мисия. Заради това мисли, че тази програма има нужда от нова визия. За нея това е развитието на новите линии вътре в програмата, с възможност за интерактивни програми в интернет. Смята, че е пропуснато да се каже и да се направи за тази програма - смята, че БНР не изпълнява ЗРТ в частта си за външни продукции. Именно в програма „Христо Ботев” БНР трябва да даде поле за изява на външни автори. Определено там има място за присъствие на етноси, на регистрираните в страната вероизповедания, предавания на езиците на различните етноси. Още, не вижда проблем един път в месеца да бъдат излъчвани предавания на ромски, на арменски, т.е., на езиците, които нямат свои предавания в ефира. Поля Станчева отбеляза, че в програма „Христо Ботев”, в която е другата културна линия, също има големи възможности за развитие. Преди миналия мандат е стартиран един конкурс, който, за съжаление, не е дал необходимите резултати, но са успели да намерят средства за 52 премиери на радиотеатъра – за създаване на големи радио саги (нещо, което е изключително популярно във ВВС). Те понякога продължават дори 20 години и всяко поколение вижда своето отражение в тях. Смята, че ако тези средства, заедно с БНТ, бъдат обединение, може да постигне това, което „б”ТВ” е постигнала със „Стъклен дом”. Вместо обществените оператори да проведат тези конкурси и да направят тези сериали, са оставили частниците да ги изместят. Дори и да не бъдат съвместни с телевизията, радиото има възможността да направи такива драматизации. Постави акцент върху изключителната роля на радиото за социалната адаптация на незрящите – също част от мисията на обществената медия. Поля Станчева се спря и на въпроси относно финансирането. Смята, че програмно финансиране би било много удачно. (Работила е по този проблем с ЕВУ, благодарение на Райна Константинова – изработили са един успешен вариант на прилагане на това програмно бюджетиране и програмно финансиране, което се прилага в ЕВУ. Извън изложението поясни, че става въпрос за сигнатури, които получава всяка програма, в които са входирани разходите за програмата и съответните пера. Става

дума за всички програми на територията на Софийското национално радио, които са третостепенни разпоредители с кредитите си и те управляват сами средствата си). По отношение на мобилността на кадрите, смята, че пазарната икономика предполага по-голяма активност, която може да бъде стимулирана и вътре в една такава медия с работа в отделни проекти, т.е, когато даден човек има желание да се включи в определен проект, той би могъл да получи допълнително заплащане пак по тези пера към една или друга програма.

След изложението на г-жа Станчева **Георги Лозанов** даде думата на съветниците за въпроси към нея.

Георги Стоименов благодари на Поля Станчева за хубавото представяне. Внимателно се е запознал с писмения текст. По отношение на казаното за неприетия все още в БНР професионален етичен кодекс, попита г-жа Станчева как вижда ролята, статута на съдържанието, но най-вече ролята на този професионален етичен кодекс?

Поля Станчева отговори, че преди доста време са ползвали опита на BBC (общественият оператор с най-голямото обществено доверие, защитен оператор от външно вмешателство и от вътрешна автоцензура, благодарение на това, че е стъпил на здрави правила, които се спазват). Смята, че този етичен кодекс рано или късно ще бъде приет от националното радио, но е нужен период, в който журналистите сами ще осмислят и с участието на редколегиите ще направят необходимото редактиране, за да бъде адаптиран към българската среда, и когато се получи съгласие – когато този правилник бъде приет не само от УС, но и от редколегията, той би могъл да се превърне в „символ верую“ на медията, и е сигурна, че това ще донесе и престиж, и спокойствие, и увереност на журналистите в правотата на това, което правят.

Анна Хаджиева благодари на г-жа Станчева за представените идеи. Радва се, че е един от кандидатите (очаквала е това), който преживява обществената мисия на радиото. Припомни, че Поля Станчева е поела радиото в първия си мандат след тежка криза с колектива на БНР. Ако бъде избрана сега, ще го поеме в тежка финансова криза. Постави въпрос дали планира, освен програмното бюджетиране, някакви по-успешни мерки и антикризисни действия? Вторият въпрос е искала да постави към края на събеседването, тъй като се опасява да не внесе друг тон на разговора, но като се извини, попита г-жа Станчева, която е общински съветник от една политически сила, а ще поеме отговорност да стане генерален директор на независима обществена медия, каква е личната ѝ мотивация за това решение?

Поля Станчева поясни по отношение на последния въпрос, че е в гражданската квота на тази политическа сила, която я е поканила още в самото начало, за да гарантира прозрачността на управлението – мотото, с което политическата сила е влязла в управлението на страната. Приела е с радост, защото през цялото време е изхождала от позициите на гражданина, на журналиста, на човека, който не принадлежи към нито една политическа сила и има смелостта да казва истината, да я отстоява. Затова е и поела най-тежката комисия в Общинския съвет – Комисията по етика. Не мисли, че има конфликт на интереси или каквото и да е основание да имат притеснение и колегите, и СЕМ за нейната дейност в момента в Общинския съвет. Относно финансовата криза – в момента е трудно да се каже какво е състоянието, като цяло, но тъй като с екипа си е управлявала в подобна ситуация (макар и не на обща криза, а на криза на самото радио – и финансова), отбеляза, че има много възможности за ограничаване на разходите, които обикновено се правят „необмислено“. „Течовете в малките неща могат да бъдат спрени именно с т.нар. сигнатури на разходите, защото тогава може да бъде осъществен пълен контрол върху малките разходи, които след

това се оказват изключително големи. В такива тежки финансови периоди обикновено не се правят големи инвестиции, но това също не е редно да бъде спряно, защото ще спре развитието на самата медия. Но те могат да бъдат ограничени – например, предавателни мощности, които обикновено дублират големите предавателни мощности. Това също много внимателно трябва да бъде проучено. Затова тази дирекция ще има голяма роля. Понякога големите разходи за средни вълни (известно й е, че са спрени вече дълги вълни), но смята, че има дублиране на вълни в райони, където това е излишно (излишен лукс във време на криза).

София Владимирова изказа благодарност на г-жа Поля Станчева за участието и за изложението й. Постави въпрос относно статута на кореспондентите на обществената медия в чужбина. Попита за личното мнение на г-жа Станчева дали трябва да се въведе конкурсно начало и най-вече мандатност за кореспондентите на БНР зад граница?

Поля Станчева вижда определено това като слабото място. Според нея, трябва да има мандатност и конкурсно начало, освен това (по повод на кризата) могат да бъдат отново преосмислени кореспондентските места и заедно с националната телевизия да се вземе решение къде те да останат и да бъдат финансирани съвместно, и къде да бъдат закрити. В момента смята за изключителен лукс и двете медии, плащайки големи пари за издръжката на тези кореспондентски пунктове, да поддържат кореспонденти в места, където един би свършил същата работа. Благодарни за този справедлив въпрос.

Георги Лозанов отбеляза, че Поля Станчева е участник, а не просто кандидат за генерален директор; във важни моменти се намесва в биографията на радиото. Би искал разговорът да бъде „малко очовечен” и да стане дума за хората – досега се говори малко абстрактно. Пита какво е усещането й и за възгледа й, по-нататък и за управлението, за състоянието на тази професионална общност? Ако се погледне в ретроспекция – през 2001 г., кризата, вътрешните разделения, цеховите стигми – как, къде стоят, къде са преодолените? Дали мисли, че в това отношение си заслужава да се работи, като част от управленческата програма, „някъде”, защото в последна сметка, общественото радио са хората, които го правят? Много е говорено за преподаватели, което не е лошо - трябва да има как да се предава, но трябва да има и какво да се предава, а това какво - започва от хората. Би искал да се отправи там един поглед – какво се случва, като един климат, като една творческа среда (която има психологически, идейни и т.н. аспекти и битови, също). Вторият въпрос на Георги Лозанов е за изясняване на вида допълнителни услуги през трите години, които предстоят, във връзка с цифровизацията. За това е станало дума, но доц. Лозанов не е убеден, че това има достатъчно реален предмет.

Поля Станчева започна с по-краткия отговор – с какви услуги? Тя с това е започнала представянето. С продължаване на цифровизацията на музикалния фонд и на архивите на БНР, би било възможно да се направят първите платени услуги на това, което е цифровизирано. Никой не би допуснал, че този огромен фонд (това са огромен брой единици) може да бъде цифровизиран за такова кратко време, но смята, че трябва да бъде даден достъп до този фонд. Уточни, че става въпрос за музикален портал, за интернет. Смята, че същото може да се случи с някои от програмите – програма „Христо Ботев” може да работи върху програма „Знание”, съвместно с Министерство на образованието, по проекти, които да бъдат съответно заедно изработени. Не твърди, че всичко това може да се случи в толкова кратко време, но трябва да се започне с нещо. Специално за програма „Знание” ще бъде взето решение дали това да бъде платена услуга, или не (според нея не, тъй като там ще се намеси Министерство на образованието), но специално за музикалния фонд, трябва да бъде платена, защото тези средства ще се насочат след това за цифровизацията на този

музикален фонд. По отношение на т.нар. конфликти, натрупани в радиото с годините, си послужи с един стих на Александър Фол, че „там където ангелите се страхуват да стъпват на пръсти, само глупците ходят с подковани обувци”. Не смее да стъпва там, това смята за „ужасно трудно”. Мисли си, че във всичките тези години радиото е успяло да забрави конфликтите, да ги преживее, да ги преосмисли и да стигне до един качествено нов етап в своето развитие – да не се вглежда вече в отминали неща. Смята, че в момента вече има усещане за една бъдеща мисия на голям обществен оператор, който е призван да осъществи, да участва в цифровизацията, да направи много нови различни неща. Естествено, това се случва с хора. Вероятно там „някъде тлеят конфликти”, но е убедена, че всеки един от колегите там е намерил своето място и е готов да продължи напред. Обръщайки се към г-жа Мария Стефанова (седяща до нея при това събеседване) отбеляза, че някога заедно с нея са започнали в един УС и тогава са работили с психолози – толкова сложно е било в първия период когато са влезли в радиото, че са помолили да предоставят професионални психолози, за да може да се осъществяват преговори между групите. Тогава УС на БНР е стоял върху „барутен погреб” и въпреки това, всичко това е преодоляно и смята, че няма връщане назад.

Георги Лозанов уточни въпроса си: попитал е за перспективата, за развитието по-скоро на тази професионална общност; като оценка на състоянието сега, като журналистически, като творчески потенциал, като посока, в която ще трябва да се развива.

Поля Станчева е категорична, че радиото има огромен журналистически потенциал и е станало ясно, че има вътрешен имунитет срещу външен натиск. В годините е изработило такива защитни сили, че тя се гордее с тази медия. Знае, че медията няма да допусне да бъде употребена. Връщайки се отново малко назад, отбеляза, че това се случва, защото в радиото има изключително силни журналисти; независимо мислещи; много ярки имена, които стоят зад каузата на радиото (за разлика от телевизията, която смята, че е била „обезглавена” и години наред там трудно са излизали напред ярки имена; тя е продължавала „да тича след победителите”, докато радиото никога не е тичало след победителите и е отстоявало своята кауза на обществен оператор). Това, според г-жа Станчева, се дължи на високите професионални стандарти, които има в това радио. В радиото няма случайни имена.

Не бяха поставени други въпроси и **Георги Лозанов** отбеляза, преди да закрие събеседването с Поля Станчева, че с участието на такива кандидати „конкурсът става на високо ниво”.

11,45 часа

Събеседване с Анета Милкова

Георги Лозанов откри второто събеседване – радва се да приветства Анета Милкова във второто за този ден събеседване. Припомни регламента - събеседването е с времетраене час и половина, като в рамките на половин час има думата да представи своето виждане за развитието на медията, след което членовете на Съвета ще задават въпроси към нея, които да помогнат в техния избор.

Анета Милкова: „Благодаря Ви доц. Лозанов! Уважаеми членове на СЕМ, преди да започна със самото експозе, искам да кажа, че споделям убеждението, че изборът на генерален директор на БНР трябва да бъде избор на гарант, човек, който ще бъде гарант за провеждането на обществената функция на БНР в следващите 3 години. А това означава едно – вътре в радиото да бъде осигурено необходимото спокойствие за работа на журналистите,

най-вече защото това е медия, а не административно управление, единствено и само, но от друга страна, да представлява бариера, преграда за всички нерегламентирани опити за влияние от политическа и финансова, икономическа гледна точка. Какво обществото очаква от общественото радио, в замяна на специалния му статут, държавното финансиране и другите привилегии? БНР е създадено преди 75 години като културна институция и към днешна дата в него има много дейности, извън програмата. Целта ще бъде БНР да продължава да бъде такава институция и днес, когато формите на интерактивната комуникация завладяват медийното пространство. Това изисква формулирането на нови политики в БНР и план за тяхната успешна реализация. Очакванията на обществото са за безкомпромисно поведение на БНР, като свободна, независима обществена медия, която принадлежи на гражданите. БНР трябва да има активен диалог с държавата, но в същото време да спазва критичната дистанция от конюнктурни интереси на институциите и на политическите фигури. Общественото радио трябва да бъде интелигентен посредник между гражданското общество и неговата държава. БНР трябва да търси атрактивното в програмите си не чрез прицелването в най-малкия общ знаменател на вкусовете, а чрез разнообразието, многообразието, богатството на отразените в програмното съдържание интереси, стилове, вкусове, идеи”. (Концепцията на Анета Милкова – Виждания за развитието на Българското национално радио, е приложена към Протокол № 27). Накрая, в заключение, Анета Милкова изложи проблемите, които смята, че се очертават пред БНР. Първо – липсата на ясни политики на БНР в новата ситуация и членството на България в ЕС и цифровизацията; несъстоятелната се административна структура и съдържателна реформа за последните години; отказ от публичност, прозрачност и участие в управлението; слушателите не припознават БНР като обществена медия; няма ясна визия за цифровизацията, от гледна точка на цялостния цикъл – и на държавно, и на институционално равнище; структурни проблеми в профилирането на програмите; липсата на модерно интегрално присъствие в интернет – става въпрос за сайта на БНР и неговото присъствие в социалните мрежи и присъствието на сайтовете на всички регионални програми в сайта на БНР (като подстраници – като пример посочи ВВС). Важно ѝ се струва да каже за реформата в БНР. Тя трябва да касае качествен и журналистически продукт, както и гарантирането на независимостта на журналистите; прозрачност, предвидимост и колегиалност в управленските решения. Ключовата дума е прозрачност. Налагане на изискан вкус, стил и компетентност в радио комуникацията – това е внушение, което може да постигнат само журналистите, които работят със самочувствие. Още – творческа автономия на редакциите (това е нещо, за което отговорност носи само ръководството на една медия).

След изложението **Георги Лозанов** благодари на Анета Милкова за обстойното представяне. Даде думата на членовете за въпроси към нея – като кандидат за генерален директор на БНР.

Милен Вълков отбеляза, че при наличието на достатъчно радиооператори в радио пространството в България и насочено предимно към младежката аудитория, не е открил нищо, насочено към младежката аудитория и смята, че в това отношение БНР е длъжник.

Анета Милкова е съгласна с това. Според нея цифровите технологии ще дадат възможност да бъдат разработени (стига да има потенциал и желание) концепции за тематични програми, както и младежка (която определено е дефицит), така и спортна. Имало е такива, но отдавна вече това се покрива отчасти само от обществените оператори. Смята, че има необходимост (има необходимост и от специализирани детски програми (за подрастващите). При наличие на финансов ресурс, с удоволствие би включила това.

Георги Стоименов постави 2 въпроса, които смята за свързани. Сред програмните приоритети - като шеста позиция, е отбелязала „правата на човека, като водещи в журналистическата дейност”. Въпросът е какво разбира под наистина широкото понятие „права на човека” (кои права на човека)? Още, една от формите за контрол, които споменава, е БНР да публикува годишен бюджет на обществената услуга. Защо смята, че това е една обществена услуга (в какъв смисъл)?

Анета Милкова пристъпи към отговор първо на втория въпрос. Обществената услуга се наричат радиопредаванията на БНР, както и на БНТ (те са такива по силата на ЗРТ и по силата на тяхното обществено значение и финансиране). Времето не ѝ е стигнало, но една от основните функции на обществената медия всъщност, по отношение на тази национална сигурност (за която е станало дума), но тя не се състои в това, да не е известно или да се проявява интерес към техниката в студиата, или какви са микрофоните, а става дума за създаването на територия, на която гражданите могат да получават информация при форсмажорни обстоятелства. Не е проблем това да присъства на сайта, или да има специално разработен такъв сайт в БНР, който да може да ориентира гражданите. Това е обществената услуга – задължителна е. Като се отвори сайта на СП, на НС, на КС ще се види, че там са публикувани техните бюджети по пера. Няма нищо ненормално да се покаже какво е получено от държавата и как бива харчено; няма нищо притеснително в този факт. Никой не любопитства повече, извън тези чисто обществени функции на медията. По отношение на въпроса за правата на човека – става въпрос за такива, каквито са разписани в Хартата за защита на правата на човека. Тези права на човека са разпространени навсякъде – във всичко, като се започне от правото на живот, мине се през правата на потребителите и се отиде до правото на информация (вероятно и то не е последно). Просто – правото на човека, защитата на човешкото достойнство като такова. Много често тази граница не се спазва и това представлява проблем.

Мария Стефанова благодари на Анета Милкова за внимателно направената изнесена пред СЕМ презентация. Постави няколко кратки въпроса. В изложението г-жа Милкова е формулирала един от проблемите - за ясните политики в БНР. Молбата е да развие по-подробно тази теза. Още, ако бъде избрана за генерален директор на общественото радио, дали предвижда и в какво се проявяват антикорупционните мерки? (предвид това, че е споменала, че има основание да смята, че има корупционни практики).

Анета Милкова не е искала да внушава, че има подозрения за корупционни практики. Каза е само, че липсата на прозрачност на разходваните средства от държавния бюджет навеждат на мисълта, че „на някой му е проблем този факт”. Тя лично настоява да има финансова отчетност за средствата, които държавата всеки ден принуждава всяка институция да казва колко коли има, колко шофьори, колко пари е похарчила за командировки и т.н. Не вижда нищо страшно в това и БНР да може да направи това с удоволствие. От друга страна, смята, че антикорупционните действия са принципно политики на държавата и в този смисъл, всяка една държавна, общинска институция трябва да бъде в общата политика. По отношение на политиките на БНР уточни, че няма предвид политика, а политиките – в областта на общественно-политическия живот. Политики са точно и ясно формулирани задачи по отношение на различни общности; на различни теми. Общностите, за които става дума, са социално слаби, имигранти в България, които имат проблеми и за които нито една медия не говори. Това са политики, с които БНР трябва да живее и да може да ги представя непрестанно във всяка една от своите програми; да интегрира хората по този начин, защото това е начинът, всъщност по време на дебатите се е видяло отчетливо, че общественото радио

не е предизвикало „чак толкова голям интерес за неговото бъдеще“. Това е много жалко, като си дава сметка, че тя самата, участвайки в този конкурс, се е надявала, че към общественото радио има интерес и се е надявала, че хората, слушайки го (от чутиите резултати за рейтинга на програмите) ще застанат под някаква форма – на обществени организации, на отделни лица, на интелектуалци, и ще кажат, какво искат да получат от следващия генерален директор. Това, обаче, не се е случило.

Мария Стефанова би искала г-жа Милкова да конкретизира за обществените политики – това е интересно и е част от програмата ѝ.

Анета Милкова отбеляза, че политиките на националното радио трябва да бъдат фиксирани и записани дори в мениджърския договор, с който СЕМ ще избере и назначи следващия генерален директор. Тези политики трябва да бъдат това, в което генералният директор „се кълне, че ще изпълни, че ще спазва; това са правата на журналистите, работещи вътре в медията; това са правата на аудиторията, която има необходимост от обективна и точна информация, и това са правата всъщност на институциите, когато имат необходимост да се представят техните проблеми, така че хората да им вярват. Иначе, очевидно е, смята г-жа Милкова, обществените медии имат това призвание да информират хората и да работят за институциите, но то е за доброто на всеки един от гражданите в държавата – в страната се провеждат местни избори, президентски избори, парламентарни избори и винаги обществото трябва да бъде запознато с определени идеи, виждания, стратегии, политики. В този смисъл, смята, че ако тези политики на БНР бъдат записани, стоят на видно място, всеки един от работещите в БНР живее с тях, знае че са важни и ги практикуват.

Анюта Асенова постави 2 въпроса. Относно това, което е споменала г-жа Анета Милкова, че БНР не се припознава като обществена медия, пита какво ще направи, за да бъде припозната като такава? Вторият въпрос е във връзка с казаното за редакционни зависимости от страна на държавата, съответно изпълнение на политически поръчки, зависимост от парламент, правителство и т.н. Въпросът е как ще гарантира и как ще се опази от политически натиск?

Анета Милкова благодари за въпроса. Смята, че това е много труден въпрос. Според нея, всеки един от кандидатите за генерален директор на БНР трябва да поеме лична отговорност за това. Ако човек не може да се справи с този натиск; ако не може да лобира за по-голяма свобода, той просто трябва да си тръгне – поне нейното убеждение е такова. Ако някой каже, че няма избор и затова го прави, не би му вярвала. Не смята, че е възможен такъв вариант – въпросът е на личен избор и всеки един, който тръгва да реализира такава идея, трябва да е готов за това. Още повече, че в политиката хората са склонни – те правят всичко възможно да стигнат да медиите и да оказват някакво влияние, защото това е от тяхна полза. Те обаче, са склонни да приемат всеки един аргументиран отговор, когато някой каже защо не може или защо не трябва. Разбира се, неща от рода на това медията да отказва да пуска каквото и да е, свързано с една политическа формация или с една институция, означава, че ограничава правото на аудиторията, че се ограничава тяхната възможност да избират или да се осведомяват. Политиките на правителството, на парламента, на президента, на отделните политически формации са важни за живота на всеки един гражданин. Политика в държавата е всичко на практика. Говорила е за вмешателство не само на политика, а и на корпоративен интерес, на финансови интереси и други, които могат да бъдат прокарани някак си. Наличието на публичност и прозрачност при взимането на управленски решения вътре в медията и при отказването на изпълнението на подобни поръчки, би издигнало значително (и в очите на самите политици) и би направило услуга и на самите тях, защото „доверието,

което ще има в тях медията утре, ще бъде по-важно от това, че днес някой е направил една услуга”. Сигурна е, че има разбиране в обществото за това. По отношение на формите за утвърждаване на обществените медии (засегнала е само някои от тях) отбелязва, че те минават и през финансирането, но не само. Действително БНР през 1990 г. е получило своята относителна независимост; през 1999 г., когато влиза в сила и ЗРТ, е изведена на нова територия свободата в радиото и в телевизията, защото все пак, съществуването на един независим регулатор дава възможност за определяне самостоятелни политики на двете медии. Обществената функция на медията минава и през реформата, която е следвало да се осъществи още в началото на процесите в обществото. Анета Милкова е с усещането, за съжаление, че преди години (в началото на трудовия ѝ път, когато е започнала работа в БНТ, откъдето има също добри впечатления) и БНТ, и БНР не са успели да направят тази жизнено важна реформа, с която да продължат да живеят по един съвършено различен начин; да могат да поемат дълбоко въздух и да бъдат по-креативни от всякога, защото това е изборът, смята Анета Милкова.

София Владимирова благодари на г-жа Анета Милкова за участието ѝ в конкурса. Концепцията, с която е кандидатствала, е била много интересна за нея. Би искала да се върне към казаното за липсата на интерес към БНР. Въпросът е дали в този смисъл е обмисляла вариант или концепция за това как ще получава обратна връзка за всички реформи – доста амбициозни, които са заложили в концепцията на г-жа Милкова.

Анета Милкова смята, че обратната връзка трябва да се търси в представянето на БНР като политики и като присъствие в социалните мрежи, откъдето неминуемо веднага ще се усети пулсът на обществото, защото там, където хората ежедневно комуникират, това да бъде пуснатата новина и да не се знае какво те мислят, да не бъде известно как хората оценяват нещо, което се случва в БНР, е почти невъзможно. Хората в самото радио също имат желание за някаква промяна. Преди 3 години, когато е приключила с мандата, който е имала като член на УС на БНР, хората в радиото – можещите, знаещите, младите, в средна възраст; хората, които имат желание все още да се образуват, да работят, те изпитват, в известна степен, неудовлетворение от работата си, защото не виждат посоката в своето развитие. Няма ясни критерии да се прогнозира бъдещето на всеки един за творческо развитие. За съжаление, БНР остава една административно-командна структура все още. Очевидно администрацията е повече, отколкото трябва да бъде, и в този смисъл, има накъде да се обсъждат мерки.

Мария Стефанова благодари за възможността, дадена ѝ да зададе още един въпрос. Отбелязва, че разговорът е воден в общата рамка на намеренията на Анета Милкова. Би искала да се върне към конкретиката. Как би постъпила, например, ако бъде избрана за генерален директор, с регионалните радиостанции (тази изключително широка и по мнение на г-жа Стефанова – много ценна и важна мрежа на БНР)? Още, ако е възможно г-жа Милкова да противопостави развитието на регионалните радиостанции с развитието на новата медия – интернет страницата на БНР?

Анета Милкова точно това не е успяла да каже, че регионалните програми, такива каквито са били до преди 2 години (преди да станат с 24-часова продължителност), са работили всъщност с 18 часа, като винаги е имало намерение някой да разработи стратегия, но всеки път, когато се стига до това дали да има 24-часова програма, „хората започват да размишляват в други посоки”. В момента регионалните радиостанции са с 24-часова продължителност. Известно е и на членовете на СЕМ, че една регионална радиостанция (примерно „Радио Шумен”) произвежда/прави нощния блок на националното радио – на

програма „Христо Ботев” и всички останали (6 на брой) регионални радиостанции. Тоест, в 7 населени места един национален канал плюс 6 регионални предават една и съща програма. Това е в продължение на 3 часа – нощен блок, след което същата програма „Радио Шумен” започва и работи за най-ранната част от денонощието 2 часа, като прави този път програма за „Хоризонт” и пак се предава на другите 7 регионални честоти. Тези мощности, които се дублират 6 пъти на места - това не е нормално да се прави, при положение, че няма необходимост от такова нещо. Би могло съвсем спокойно, ако има потенциал и има необходимост, регионалната тематика може да се разгръща, но нощните часове не са тези, които трябва да бъдат търсени като обществена функция на една медия. Известно е, че в нощните блокове вървят музика, развлечение, хората се обаждат, споделят, говорят – това представлява нощният блок. За нея лично е икономически нерентабилно и по отношение на политиката, за обществена медия е нерентабилно да се прави блок от регионална станция, която да се излъчва на 6 други регионални програми.

Мария Стефанова разбира това, но пита какво е генералното виждане на Анета Милкова за развитието или не, или стопирането, или разширяването на регионалните радиостанции?

Анета Милкова е на мнение, че в предишната ситуация – с 18 часова програма, и не са правени тези разходи без ефективен резултат от тях, са били по-добри като практики. От тази гледна точка обаче, смята, че е много важно изследването на аудиторията. Без изследване на аудиторията всичко това ще се прави налучквайки почвата. Това, обаче, което се вижда с просто око е, че няма разумно обяснение да се дублира една регионална програма на 7 места. В същото време, сутрешните блокове на „Хоризонт”, които се правят от регионалните – от понеделник до петък, БНР ги прави в „Хоризонт” в събота и в неделя. По същия начин процедира и програма „Христо Ботев” – тя прави нощния блок в събота и в неделя. Не вижда развитието по посока на дублирането на програми в 7 региона – за нея това не е развитие. Смята, че ако регионалните радиостанции имат ресурс – човешки, финансов, трябва да имат 24-часови програми, но собствени (оригинални). В програмните лицензи е записано, че тези програми са оригинални продукции – всяка една от тези програми е с отделен програмен лиценз. Сега на практика се дублират програмните линии на едно радио с още шест. Не вижда някаква полза тук – става въпрос за чисто обществена полза.

Анна Хаджиева попита за виждането на Анета Милкова по отношение на икономията, която би се реализирала, ако се преустанови излъчването на една програма, разпространена в цялата мрежа на националното радио – според нея тя няма да е толкова голяма, но пита дали Анета Милкова има друга цифра, която би могла да противопостави?

Анета Милкова поясни, че на час се плащат предавателите в БТК, освен ако не става дума за собствените предаватели – предавателната мрежа на БНР. Тази собствена мрежа също има разходи, но тя все още не е покрила територията на страната – тя покрива определени места. Иначе, по отношение на регионалната политика на БНР вижда „огромно бяло петно – диалогично, по отношение на Плевен, където може например, ако има финансов ресурс, да се направи регионална програма, която да покрива и Ловеч, Троян, Велико Търново. Смята, че регионалната политика ще зависи единствено от финансирането; иначе ресурс националното радио има.

Мария Стефанова попита в тази връзка - къде тогава отиват политиките, които трябва да обслужват различни социални групи (става въпрос за общественото радио)?

Анета Милкова отново повтори, че националното радио достига до всички територии на страната. БНР има най-голямото покритие на национални предаватели – „Хоризонт” и „Христо Ботев”, т.е. националната програма, която е с политематичен профил и в нея са заложени всички предавания – за всички възрастови групи, по презумпция тя има покритие на цялата територия на страната. Става въпрос за предавателните мощности на БТК – те са много мощни, но много скъпо платени. Ако се развие на 100% мрежата със собствените малки предаватели на по-ниски точки, това би решило проблема. С това ще може да се дублира всяка една програма, но пак се губи от уникалността на медията.

Георги Лозанов също зададе въпрос, на основата на казаното от Анета Милкова, че в БНР е „загубено някакво предишно звучене”, което помни, което е професионално, авторитетно и т.н. Дали то „трябва да се реанимира”; към него ли трябва да има връщане, или трябва да има някакво друго звучене, като и така е загубено предишното? Какво смята, че би било това друго звучене на радиото? Как чува общия глас на „Хоризонт”?

Анета Милкова ще се въздържа да каже лично как тя го чува, но действително от миналото се е позовала на някои неща, звучали добре. Постановките на гласа, за които е говорила, това са чисто технически (като характеристики). Става въпрос и за звученето на собствена българска продукция, което отдавна вече не е така; звученето на повече българска музика във всичките програми на БНР и всички жанрове, също не е съвсем така. Иначе, трябва да има съвършено ново звучене – програмите на националното радио трябва да звучат по-модерно, по-изчистено. Тези дълги програмни линии, които, доколкото помни, още от 90-та година насам са заложени и на които се подменя само част от съдържанието някъде, което почти винаги се дублира, но те не се променят по същество. Тези дълги форми не са актуални за европейското звучене. В същото време, липсата на информация за европейската политика, за европейската култура, за европейските проблеми на България, като страна-членка на ЕС, много липсва.

Георги Лозанов уточни въпроса – говорил е за звучене на други репертоари, където звучат „тежко, авторитетно – като на културтрегер” гласовете на журналистите там, или звучат „весело, малко безгрижно”, или пък звучат „като юпита”? Как според нея трябва да звучат?

Анета Милкова много би искала да звучат безгрижно – това би означавало, че в обществото грижи няма. Ако трябва да отразяват това, което се случва в обществото – на институционално равнище, което е задължение и право на националното радио, трябва да звучат достатъчно сериозно и авторитетно; трябва да звучат така, че да им се вярва. Нейната представа за звученето на националното радио е различна. Имало е много национални теми, много случаи, в които публичният дебат не се е състоял точно в националното радио и в националната телевизия. Това означава едно – че много е стеснена територията, на която националното радио иска да се развива, и е ограничена почти изцяло до институционалност и техните проблеми, а техните проблеми далеч не са проблемите на хората.

Други въпроси не бяха задавани и **Георги Лозанов** благодари на Анета Милкова за представянето и за проведения разговор, както и за участието в конкурса. Обяви началния час на срещата със следващия кандидат за генерален директор на БНР – в 13,30 часа.

13,30 часа

Събеседване с Гергина Гаргова – Дворецка

Георги Лозанов обяви началото на третото събеседване по процедурата - представяне на кандидата за генерален директор на БНР в обявения от Съвета конкурс. Припомни, че редът на представяне на кандидатите е бил по реда на подаването на документите им и затова г-жа Дворецка ще говори последна. В границите на 30 минути следва да е нейното представяне, след което в границите на още един час ще бъде воден свободен разговор с въпроси и отговорите на г-жа Дворецка. След въвеждащите думи доц. Лозанов покани Гергина Дворецка да представи своята концепция за развитието на БНР.

Гергина Дворецка: „Аз съм озаглавила моята концепция Българското национално радио като обществена медия, отворена към цяла Европа и света. Поначало съм решила да кандидатствам за поста генерален директор на БНР, точно защото едно от изискванията или по-скоро, условията да участва човек в този конкурс – един от критериите за оценка е това, човекът да може да отвори радиото повече към Европа, и аз добавям – и повече към света, защото все пак глобализацията е нещо, с което всички се съобразяваме. Тъй като за първи път участвам в такъв конкурс и не само за първи път участвам в конкурс, а и за първи път участвам в събеседване, аз през цялото време си поставях въпроса кои са основните акценти, върху които ще поставя базата на своята концепция и, разбира се, стигнах до няколко думи, които са за мене особено важни в тази концепция, и тръгвам от тях. Мисля, че за един генерален директор на обществена медия е особено важно да мисли на първо място за хората; другата дума, която е в основата на моята концепция, са знания, творчество, пари, прозрачност и нравственост. Много ми се искаше да добавя и цифровизация, но всъщност цифровизация във всичко това, което споменах, това е бъдещето ни - чрез цифровизацията ние ще можем след време да живеем по-добре, да получаваме повече знания. Още сега вече чрез цифровизацията получаваме повече знания и тя ни помага и за творчеството, особено в радиото. Така че, тя също присъства, макар че това са основните думи, върху които аз изграждам концепцията си. Защо хората на първо място? Защото на първо място е важно да мислим за нуждите на слушателите ни. Като обществена медия, естествено, че ние трябва да им даваме информацията, която най-много ги интересува в момента, която да им бъде най-полезна, и освен това, да бъде колкото е възможно по-близо до тях – и това също съм заложила в идеите си. Но хора, това са и всички хора, които работят в националната медия, и това, за мене, е също изключително важно нещо, защото, като един редови журналист в радиото, знам какво съм очаквала от изреждащите се един след друг генерални директори; какво съм очаквала аз да получа като признание, като оценка за работата си; знам и какво очакват колегите ми. Затова съм поставила хората на първо място, защото за мене, за един генерален директор на обществената медия, един от най-важните въпроси, които трябва да се задава е: моите колеги идват ли с удоволствие на работа? Защото аз много обичам радиото, но понякога не отивам с удоволствие на работа, а много ми се иска да има такава атмосфера, че хората да се радват, че отиват на работното си място. Мисля, че един генерален директор трябва основно да мисли за това. Естествено, когато човек се чувства добре, и положителните послания, които отправя към слушателите, са по-убедителни, и наистина се получава понякога разминаване между думи и дела, когато ние говорим едно на слушателите, разпространяваме в ефира информация за нравствени ценности и т.н., а понякога взаимоотношенията в самото радио не са на достатъчна висота, което изтощава, изчерпва силите на хората. Един генерален директор, според мен, би могъл да създаде такава атмосфера, че да могат хората пълноценно да работят и да се изявяват; да се чувстват оценени на работното си място; да се чувстват щастливи, че работят в радиото. За знанията – знанията, разбира се, са нещо изключително важно, защото компетентността си личи веднага, когато човек говори в ефир и е добре наистина да бъдем преди всичко подготвени, за да можем да контактуваме със слушателите. Но имам предвид и знанията естествено, които ние,

като журналисти, раздаваме, разпространяваме чрез нашата медия – знания, полезни, които трябва да служат на хората. Творчество – то изглежда на пръв поглед като даденост, че ние като журналисти в радиото, трябва да проявяваме творчество, но понякога работата се превръща в рутина, когато не влагаш кой знае колко емоция в нея, когато е станала нещо обичайно. Затова творчество в работата на журналистите и не само на журналистите, а всички екипи (защото имам предвид и техническите екипи, пък защо не и администрацията). За да може наистина човек да има живец в работата си; да заинтригува слушателите с това, което говори, и от друга страна – да поощряваме творческото начало у самите слушатели. Пари – много важно нещо. Аз специално в концепцията си по-дискретно съм обърнала внимание на антикризисната програма. В концепцията тя присъства, но за мене е важно най-вече парите да бъдат така използвани, че с малкото средства да се свърши много работа. Това също е възможно. Парите – те са важни и за стимулирането на хората, които работят в радиото. Естествено, когато моите колеги разбраха, че ще се кандидатирам за този пост, едно от нещата, които споделях с мен, е за начина, по който се разпределят парите в радиото, заплатите, които се получават там (има някои аномалии). Това също е нещо, с което един генерален директор трябва да се съобрази и трябва да има предвид това. Прозрачност – нещо, на което изключително много държа. Прозрачността, защото, от една страна, трябва да даваме абсолютно точна и вярна информация за това, което става, чрез нашите предавания и информационните ни емисии. Но от друга страна, особено важна е прозрачността в самото национално радио. Защото това, което най-много затормозява колегите е, че понякога не знаем в самата медия какво става. Разбира се, че на първо място аз имам предвид да бъдат уведомявани всички работещи в радиото за това, което се прави с бюджета. Имам предвид, че ние трябва да имаме поглед върху отчетите на административното ръководство, докладите на СП, да имаме помежду си връзка с останалите звена. За всички, които работят в радиото, е важно да знаят какво правят и останалите колеги и изобщо какво се случва в радиото. Освен това, думата нравственост за мене е много важна, защото един журналист, естествено, трябва да бъде независим, безпристрастен, отговорен, какъвто трябва да бъде наистина журналистът в една обществена медия. При него не трябва да има разминаване между думи и дела – това също е много важно нещо. Да не говорим едно, а да правим друго. Затова за мене е много важно да няма разминаване. От друга страна, нравственост в начина, по който ние ще поднасяме материалите и информацията си на слушателите, за да събуждаме нравствеността у тях, защото има едно обезценяване на ценностната система, като че ли”. След този преамбул г-жа Дворецка изложи вижданията си за развитието на БНР като обществена медия с констатацията, че БНР се стреми да бъде обществена медия, която информира, образова, забавлява – така е според ЗРТ, но е възможно да прави това по-добре и по-убедително и по-успешно.

Георги Лозанов даде думата на колегите си за въпроси.

Мария Стефанова благодари на г-жа Дворецка „за смелостта и за тази жар”, с която е представила вижданията си. Както отбеляза, сега се налага „от обувките на твореца и журналиста”, какъвто представител безспорно е (г-жа Стефанова е горда, че в националното радио работят такива журналисти като Гергина Дворецка), да бъде преместена „в обувките на административиста”, т.е. мениджърът на това управление, наречено БНР. Ако трябва да преведе опорните точки в концепцията на г-жа Дворецка – за хората, знанията, творчеството, парите, прозрачността и нравствеността, това „на друг език” би звучало по един единствен начин – Human Resources и Financial Resources. Оттам нататък, има капацитет на хората и на финансите, и управленските органи. Въпросът на Мария Стефанова е свързан с това какви помощни органи на управление би използвала г-жа Дворецка, ако бъде избрана за генерален

директор на радиото – такива, че да й дават увереност, че те ще работят добре и ще направят всичко възможно за журналистите и за останалите хора, които работят в радиото, да упражняват максимално добре своята професия?

Гергина Дворецка е пропуснала тази част в експозето, в която са отразени вижданията ѝ за УС, за генералния директор. Техните дейности са определени от ЗРТ; естествено, че ще се опира на УС, но, разбира се, и на Обществения съвет, на Съвета за стопанско развитие, Съвета за технологично развитие. За нея е много важно общуването с Обществения съвет – дори в BBC е видяла, че има Съвет на слушателите. Много често, „даже и в „Радио Франс” (когато е разглеждала административната структура) е видяла колко много внимание се отделя на връзката със слушателите и дори има по двама–трима човека в програмата, които отговарят за връзката със слушателите. За нея това е важно – Общественият съвет, който да представлява хора от различни обществени групи (колкото е възможно повече). Това е, на което тя би искала да разчита. От друга страна, както е отбелязала, в един опростен административен състав смята, че е по-лесно да се координира работата на генералния директор с Дирекционния съвет. Би могла допълнително да развие вижданията си за взаимоотношенията и с Дирекционния съвет, но подчерта, че много държи на ролята на Обществения съвет. Според нея, това донякъде се припокрива с този слушателски съвет, за който е говорила, че съществува в BBC. Трябва да има яснота какви са очакванията от обществото за БНР.

Анна Хаджиева попита г-жа Дворецка за виждането ѝ за ролята на регионалните медии.

Гергина Дворецка отдава голямо значение на този въпрос, но в рамките до 10 страници на концепцията не е развила напълно въпроса. За нея е изключително важна ролята на РРС. (Съжالياва, че като текст е отразено малко в концепцията ѝ). Много държи на тях, тъй като според нея „те са една малка част от това, което се разбира Европа на регионите”. Лично тя държи на това във всеки регион да може да се развива радиостанцията като един център на културния живот в този регион и да бъде една възможност за създаване на контакти с Европа и света. Тъй като редовно е следила работата на Комитета на регионите и на дирекция „Регионално развитие” на ЕС, си мисли как да се направи така, че българските региони да бъдат по-активни. Има възможности чрез програмите за регионално развитие на регионите да се помогне във всяко отношение – за да се развият и като индустрия, и като културни средища. Да е възможно в регионалните радиостанции колкото е възможно повече да се търсят контакти с Европа – чрез Комитета на регионите, чрез Конгреса на местните регионални власти на СЕ; да има участие в конкурси за регионите на Европа. Наскоро са излезли резултатите от конкурс на генерална дирекция „Регионална политика” на ЕС – става въпрос за успешни проекти в отделни градове и региони в Европа. По отношение на броя на регионалните радиостанции - г-жа Дворецка, имайки предвид, че до момента – след откриването на още две и предстоящото откриване на една радиостанция, не би работила за това да се открива нова радиостанция. Според нея, „едни кореспонденции в страната биха вършили чудесна работа и да правят видим един град или един район”. Предвид финансовите рестрикции, смята, че е по-добре да се ограничат до този брой. Би ѝ се искало в районните радиостанции да се чувства част от националното радио. Неслучайно предлага директорите на районни радиостанции да участват редовно в програмните съвети на радиото всяка седмица, когато се събира програмният съвет, чрез Skype-а, за да бъдат част от това, което се случва; да не бъдат отделно от това, което става в София. Иска да се развият в посока - наистина да става център на културния живот. Следи сайтовете на районните радиостанции и ѝ прави впечатление много хубава тенденция в „Радио Благоевград”, например, да се

превръща радиото в един център на културния живот. Добре е това да се прави и в другите радиа. Забелязала е, че във Варна има подобна проява, която показва, че радиото има желание да се превърне в един културен център на града. Това, за което също би могла да каже – има много интересни предавания в районните радиостанции, които показват и творческа иновативност, и полезност на информацията. Например, в „Радио Шумен” има чудесно предаване „радиопазар”, което подпомага бизнеса в района. Това са тенденциите, които трябва да се засилят, защото е важно полезното, което прави всяка една от тези радиостанции, да бъде познато като информация и да има по-голяма връзка между отделните радиостанции. Също, да има развитие на тези радиостанции така, че да могат да подпомагат във всяко едно отношение – и в културно, и в икономическо развитие самият регион.

Георги Лозанов постави въпрос във връзка с зачестилото през последните дни свързване на регионалните радиопрограми с идеята за „Европа на регионите”. Струва му се, че г-жа Дворецка е най-компетентна от всички кандидати, развили тази идея. Дали, според нея, регионите, които тези радиостанции обслужват, са съотносими с идеята за „Европа на регионите”? Дали, ако са съотносими, самите програми вършат тази работа – да изваждат регионални културни идентичности?

Гергина Дворецка мисли, от това, което е следила, че има интересни предавания в тези регионални радиостанции. Това, което би препоръчала, например, е да има повече информация за това, което представлява самият регион. Независимо, че те не влизат в тези региони (като мащаби) на нея ѝ е странно това, че няма районна радиостанция в нито един от Дунавските градове (тази във Видин смята, че е все още прохождаща). Наистина това би било много полезно в Дунавската стратегия, която се изработва в момента, за сътрудничеството между страните в Дунавския регион. Тази стратегия, която е в процес на изработване, би могла да помогне много в развитието на това регионално сътрудничество. Тъй като е станало дума за регионалното сътрудничество и „Европа на регионите” (България е далеч от Балтийската стратегия, откъдето е дошла идеята за Дунавския регион), но може да има общуване между градове, които влизат в Дунавската стратегия, региони, които влизат в Балтийската стратегия и българското Черноморие, защото това все още не става, но може да стане със съдействието на „Радио Варна” или „Радио Бургас”. Гергина Дворецка отговори утвърдително на поставения от доц. Лозанов въпрос дали смята, че може постепенно тези регионални радиостанции да започнат да съвпадат и да провеждат политиката на „Европа на регионите”. В това отношение даде конкретен пример. Изложи виждането си как едно радио да съдейства за това да се получи връзка между балтийската стратегия (от която страната ни е много далече) и Черноморския регион. Когато през миналата година е била на отворените дни на регионите и градовете в Европа, точно тогава са представени Дунавската стратегия и балтийската стратегия. Имала е удоволствието да интервюира областния управител на областта Pomorze в Полша. Попитала го е дали те имат предвид (макар все още България да е далеч от Балтийската стратегия) и дали е възможно да се осъществят контакти между тяхната област, примерно между гр. Гданск и гр. Варна? Отговорил е, че при добро желание и намерение това е възможно. Г-жа Дворецка мисли, че ако в „Радио Варна” и в бъдещото „Радио Бургас” журналистите са достатъчно активни и потърсят връзка със своите колеги в радиото в гр. Гданск, може постепенно, чрез контактите, които създават радиата помежду си, да се стигне дори и до общи проекти. Отбеляза, че стратегията за Балтийско море е финансирана и от европейски фонд за регионално развитие - по проект за развитие на малките и средните предприятия с наименование „Жозефия”, който получава субсидия, докато Дунавската стратегия все още няма и финансов механизъм. Такава е нейната идея, че наистина бавно, но радиата могат чрез контакти със своите колеги от други обществени радиа

в други европейски страни да установят контакти, които могат да доведат до контакти между бизнеса и между културните дейци. Съжالياва, че не е успяла да изложи идеята си за „Радио България”. Смята, че това е една от основните фигури при установяване на този контакт с Европа и света. Тя лично много държи на „Радио България”, защото знае, че то печели приятели на България. На въпрос на **доц. Лозанов** дали на късите вълни то стига до слушателите, г-жа Дворецка отговори отрицателно, но е срещала журналисти (и не само журналисти), които са чували българското радио и знаят за него точно от предаванията на „Радио България”. В момента наистина е трудно да се говори за такава слушаемост, но има сайт, който би могъл да публикува информация за това, което се прави. Съжالياва, че не й е останало време, да разкаже за една своя идея. Действително не би искала през следващите 3 години да се разширява мрежата на районни радиостанции, но би предложила да се разширят програмите на други езици. Предлага да започнат излъчвания на полски език в „Радио България”. Това е с по-дългосрочна стратегия. Полша е страна, която е много голяма в ЕС (не казва нищо ново), но това е страна, с която ЕС се съобразява. Държи веднага да каже, че за правенето на такава програма са нужни двама или трима журналисти, които владеят полски език. На първи вариант това може да бъде като една страница в интернет. На въпрос на **Георги Лозанов** защо смята, че няма да изглежда произволно, че е избрана точно Полша от другите страни, които имат влияние, отговори, че това е една голяма славянска страна. Освен това, това е страната, успяла да излезе от финансовата икономическа криза. Предлага да има такова радио, защото, колкото и да е тъжно (много държи на тази страна, на нейната история, опит, култура) България остава встрани от нейните интереси (известно е, че предстои закриване на Полския институт в София; през 2008 г. консултът на Полша във Варна е изтеглен) България няма полза от това Полша да не забелязва България. Следи полската преса и вижда какво се пише за България – или нищо, или лошо. Иска й се България отново да спечели сърцата на поляците. Може и наивно да изглежда, като си мисли, че с едни предавания на полски език, България отново ще привлече Полша, но поляците много държат на езика си, много го обичат, и ако разберат, че България прави предавания на полски език, или, че има страница на полски език, това ще привлече вниманието им. Смята, че наистина България трябва отново да спечели Полша, защото Полша е била партньор на България; поляците са били по българското Черноморие. Тази идея може да изглежда като далечна перспектива, но тя ще даде плодове, убедена е в това, и не изисква много разходи. Тъй като не бяха поставени въпроси, но г-жа Дворецка не е успяла да каже всичко, за което е искала да говори, в оставащото по регламент време, набеляза някои свои виждания за развитието на БНР.

Гергина Дворецка изрази желанието си сайтът на БНР да се развие. Смята, че това, което в момента БНР има като сайт дава дори по-малко информация, отколкото досега. Иска й се в сайта на националното радио хората да фигурират с имената си, дори с образа си, защото това го има навсякъде – „ВВС има и филмчета и клипчета” за всеки водещ, докато у нас това го няма. Дори с имената си не фигурират водещите в сайта на БНР, отбеляза г-жа Дворецка. Иска й се сайтът да дава повече информация – в него да има блогове, да има и подкаст (да е възможно тази услуга да бъде предоставяна на слушателите); в сайта да фигурира и това, което прави издателската къща, защото тя би могла да бъде по-видима по този начин, и хората да се осведомяват какво издава БНР; да се прави промоция на БНР, като се използват съществуващите възможности за социални контакти в мрежата. Иска й се да каже и за техническото оборудване. Говорила е с колегите от националното радио и знае какво за тях е важно. Така или иначе, след като присъства в СЕМ, би могла да каже какво е тяхното мнение и за цифровизацията и за техническото оборудване. Добре е, че има един „по-изтеглен срок” за въвеждането на цифровото радиоразпръскване – 2020 г. за радиото. Това ще даде

възможност в БНР да бъдат наваксани неща, които до момента не са постигнати до този момент. Оказва се (може да е много елементарно – мечтаем за цифровизация, но има неща, които в момента липсват) за това да се модернизират студиата в програма „Христо Ботев”, защото не е вярно, че е напълно цифровизирана – работи се наполовина с цифрови записващи устройства; повечето неща се записват на лента, от което се чувства известен дискомфорт. Още, студиата се нуждаят от „много основен ремонт „и би трябвало с много по-бързи темпове да се навлезе в цифровизацията, защото в момента това смесване между цифрово записване и ленти не дава добри резултати. „Доста примитивни са условията”, при които се записва в програма „Христо Ботев”. Има предвид, след като премине финансовата криза, всеки новинар да може да контактува с едни по-модерни средства с колегите си от страната. Смята за добра идеята за широко лентова оптична свързаност между БНР и регионалните радиостанции (за която е станало дума по време на семинара във Варна – за новите, за цифровите технологии). Освен това, по отношение на услугите, които предлага радиото, е добре да се помисли да се предава информация за пъзната обстановка (досега само „Инфо радио” се е опитвало да направи това), но БНР като обществено радио е добре да дава тази информация, след като през следващите години БНР ще продължава да излъчва на УКВ. Още, тъй като не е успяла да говори за механизма за контрол, смята, че е редно да изложи виждането си. Разбира се вътрешен одит – всичко това е известно, но най-вече публичност и прозрачност на всичко, което се получава като информация (на отчетите на административното ръководство и на докладите на СП, които се оказват полезно и интересно четиво. Смята, че така много неща биха били спестени на радиото, ако са публикувани на сайта на БНР тези доклади. Тя лично с голямо удоволствие ги е прочела, готвейки се за този конкурс. Вероятно още неща би могла да каже, но смята, че изслушването ѝ не е интересно за СЕМ.

Анна Хаджиева категорично отхвърли това твърдение, но припомни, че има и регламент, а едно от условията е умението на всеки кандидат да изложи вижданията си за развитието на БНР в рамките на 30 минути.

Георги Лозанов отбеляза в подкрепа на казаното от Анна Хаджиева, че всичко, което е изложено в концепцията, е прочетено от членовете на СЕМ, така че Съветът в това отношение е запознат с вижданията. Оцени като интересни дадените примери – и тези, които не са отразени в концепцията. Интересна е била идеята на г-жа Дворецка за „полското радио”.

Анна Хаджиева попита Гергина Дворецка дали смята и в каква степен вижда своите идеи да „влязат като предложения към следващи ръководства” на БНР в случай, че не бъде в новото ръководство на БНР?

Гергина Дворецка заяви, че е винаги отворена да дава идеите си. Досега е участвала в конкурс за даване на идеи за развитие на програма „Христо Ботев” (през 2005 г.), тъй като в БНР не е обявяван конкурс за повишаване в длъжност. Тогава тя е написала концепция. Имало е комисия, определила една част от участниците като победители, които са преминали във втори кръг на конкурса. Междувременно е назначен директор на програма „Христо Ботев”, който изобщо не е участвал в конкурса за идеи. Това е бил „горчивият опит” на участвалите в конкурса. Независимо от това, тя е била готова на всеки нов директор да дава своите идеи и ги е давала, и нищо не е следвало от това. „Когато човек дава идеите си, той сигурно очаква, че по някакъв начин ще бъде привлечен в правенето на радиото независимо под каква форма; дори като член на дирекционен съвет или по някакъв начин, за да се види,

че може тези идеи той да ги осъществява на практика”. Тя е отворена, но не знае доколко хората ще се възползват от тези идеи.

Георги Лозанов предложи така и да приключи събеседването – с този отворен финал. Предложението бе прието от г-жа Дворецка, последна в събеседването с кандидатите за генерален директор на БНР.

Приложени документи към Протокол № 27:

1. Развитие на БНР като обществена медия – концепция на Поля Станчева.
2. Виждания за развитието на Българското национално радио - концепция на Анета Милкова Краевска.
3. Концепция за развитието на БНР като обществена медия, отворена към цяла Европа и света - Гергина Дворецка.

ЧЛЕНОВЕ НА СЕМ:

Анна Хаджиева .....

Бойчо Кулински   **отсъства**

Маргарита Пешева   **отсъства**

Милен Вълков   .....

Георги Лозанов   .....

председател

Михаела Йоргова   .....

гл. експерт

протоколист

Анюта Асенова

Георги   .....

Стоименов

Мария Стефанова   .....

София   .....

Владиминова

Пламен

Суруджийски   .....

главен секретар